

«ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ»
АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО
«НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ»

ИӨЖ

Күшейтілген жергілікті жансыздандыру. Бет пен ауыз қуысындағы операцияларды жалпы жансыздандыру арқылы жасаудың көрсеткіштері

Алматы 2018ж.

Орындаған: Түкешева Д.Д.
Тексерген: Айтбаев Ж.Ж.
Факультет: Стоматология
Курс: 6
Топ: 13-004-02

Жоспар:

I.Кіріспе

II.Негізгі бөлім

- Наркоз туралы жалпы сипаттама.
- 1. Ингаляциялық наркозға арналған заттар
- 2. Ингаляциялық емес наркозға арналған заттар

III. Қорытынды

Пайдаланылған әдебиеттер

- **Жалпы жансыздандыру немесе наркоз** (грек. *narkosis* – мелшию, ұйып қалу) – орталық жүйке жүйесіне арнайы дәрілер жіберу арқылы организмде жасанды түрде шақырылған терең ұйқы. Наркоздан кейін адам есінен толық не жартылай айырылып, ауыру сезімін жоғалтып, тіндер жансызданады.

НАРКОЗ

Наркоз берер алдында науқастың ауыз қуысы, асқазаны, ішегі толық тазаланады, жүйке жүйесін тыныштандыратын дәрі беріледі, мұны **премедикация** кезеңі деп атайды.

Наркоз арнайы наркоз аппараттарымен беріледі.

Анестезиологтар жіберілетін дәрінің мөлшерін аппарат

(электрэнцефалограф) арқылы бақылап, тамырдың соғуын, қан қысымын өлшеп отырады. Өйткені науқастың организмі жіберілген дәріге реакция беріп, анафилактік шок (естен тану) болуы не наркоз беретін

түтік тыныс жолдарын жарақаттан, ауаның өтпей қалуы мүмкін.

Наркоз аспабы.

Құрделі операция алдында ауамен немесе оттеппен қосылған еліткіш затты тыныс жолдарына жіберіп, ештеңе сезбейтіндей, (қозғалтпау, ауыртпау, бұлшық еттерді босаңсыту) жағдайға келтіретін құрал.

Наркоз беру үшін қолданылатын құрылғы

- **Наркозға қарсылық.** Жалпы жансыздандыруға абсолюттік қарсылық жоқ, егер жоғарғы тыныс жолдарының, өкпенің жедел ағымды қабынуы және геморрагиялық диатездер болмаса. Басқа ағзалар мен жүйелер дерттерін наркоз берер алдында және наркоз кезінде қатты ескеру қажет.
- **Наркоздың стоматологиядағы ерекшеліктері**
- Наркоздардың клиникалық ағымы көптеген себептерге байланысты. Олардың ішінде: науқастың жалпы жағдайына, жасына, дертке, наркотиктерге, анестезиологтар мен хирургтардың өнеріне т.б. жағдайларға байланысты.
- Бірақ, барлық наркоз түрлеріне тән жалпы клиника бар. Наркоздың жалпы үш клиникалық кезеңі болады.
- Наркозға ену: а) аналгезия фазасы; б) қозу фазасы.
- Хирургиялық – бірінші, екінші, үшінші деңгейде жүреді.
- Наркоздан шығу: а) операция бөлмесінде ояну; б) операциядан кейінгі ұйқы.

Наркозға арналған заттарды практикада қолдануына байланысты келесі топтарға бөледі:

- **I. Ингаляциялық наркозға арналған заттар:**
- Сұйық ұшқыш заттар
- Фторотан Энфлуран
- Изофлуран Наркозға арналған эфир
- Газ тәрізді заттар
- Азоттың шала тотығы
- **II. Ингаляциялық емес наркозға арналған заттар:**
- Пропанидин, Гексенал
- Пропофол, Натрий оксибутираты
- Натрий тиопенталы, Кетамин

Ингаляциялық наркоз

-Ингаляциялық наркозға арналған заттармен тыныс алғанда диффузия жолымен оккпеден қанға түседі

-Ингаляциялық наркоз — наркотикалық затты тыныс жолдары арқылы енгізеді.

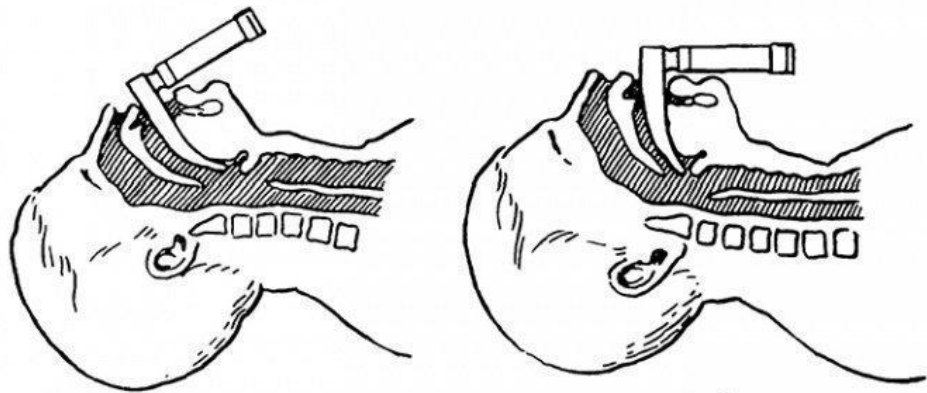
-Ингаляциялық заттар жақсы басқарылатын наркоз шақырады, қозу шақыратын да түрі кездеседі (Эфир).

-Наркотикалық кеңдігі - ол тыныс алатын ауадағы заттың концентрациясы.

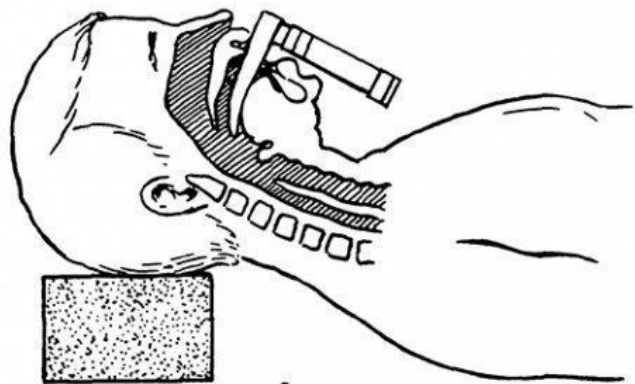

Оротрахельная интубация

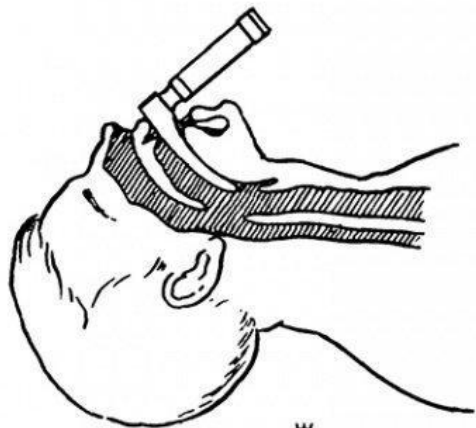
- Мұрын жарақаттарында, жоғарғы жақ және беттің ортаңғы бөліктерінің жарақаттарында, мұрын, бет, көз, жоғарғы жақ, ісіктерінде; пластикалық операцияларды; жоғарғы ерінге, бетке, таңдайға т. с.с.

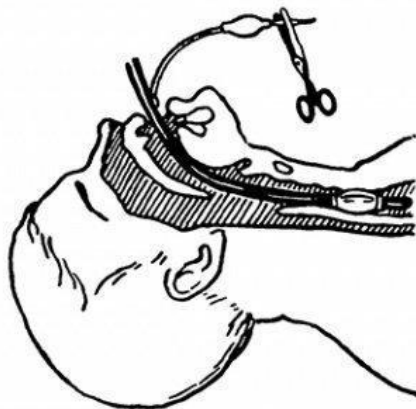
д

е

ж

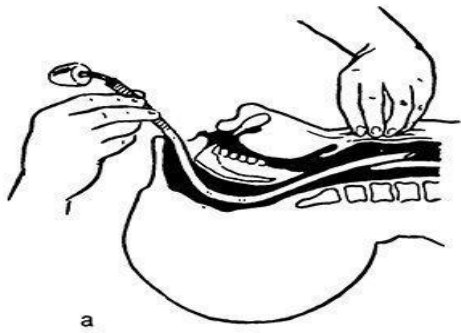

з

Назотрахеальная интубация

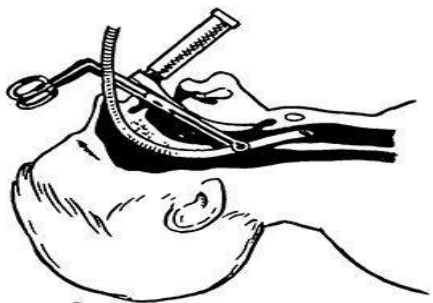
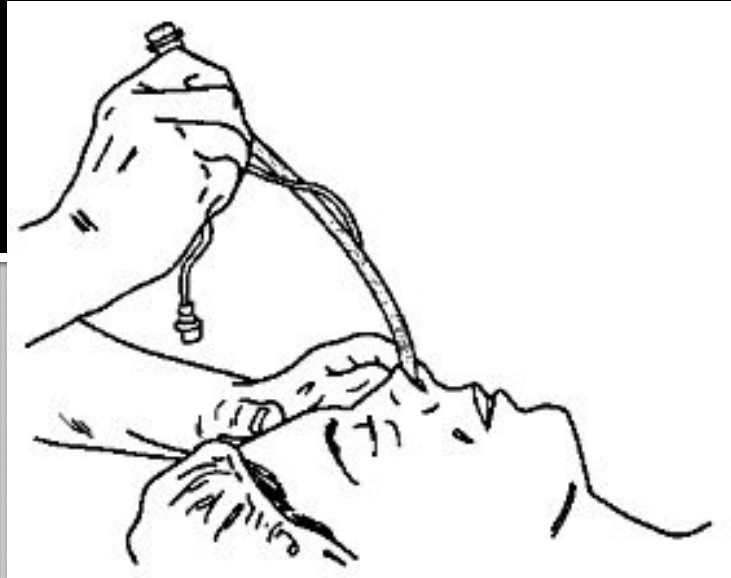
- Ауыз қуысының патологияларында, ісіктерінде, жарақаттарында т.с.с. қолданылады.

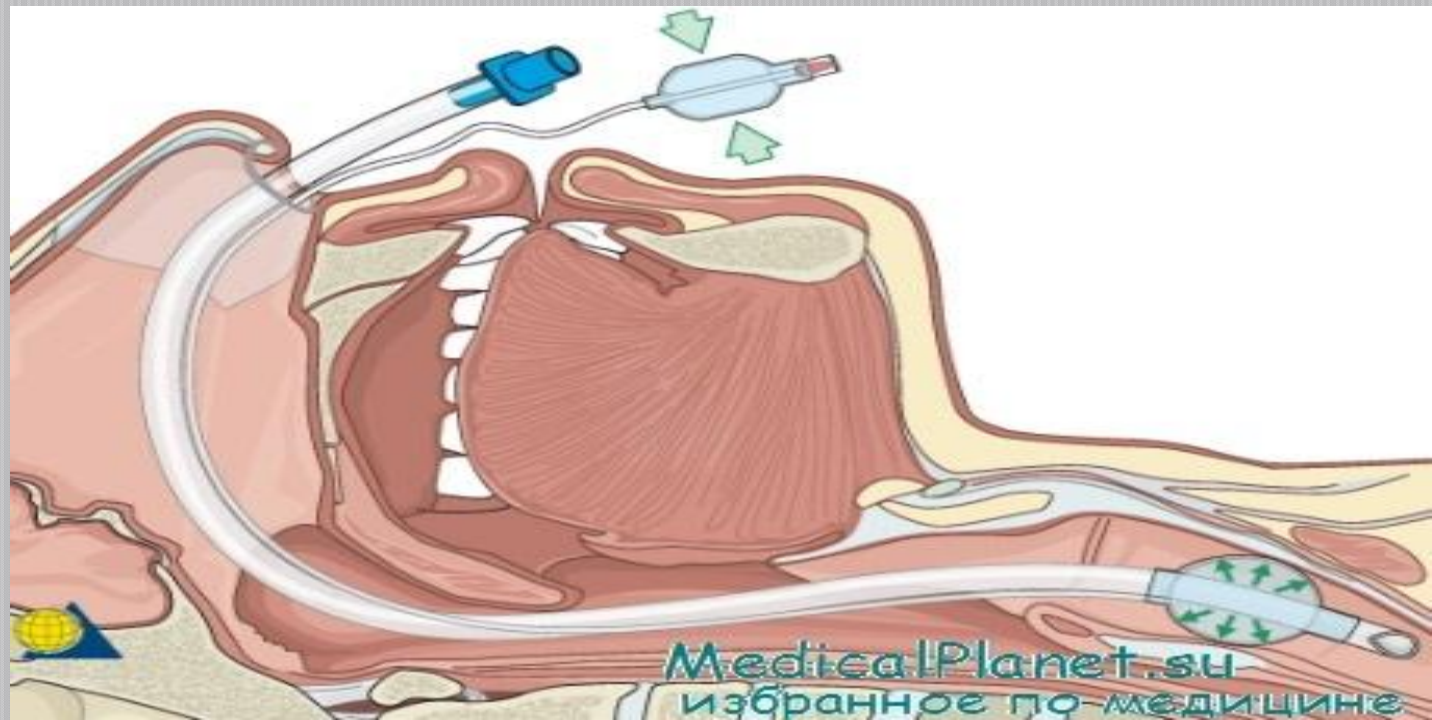
a

б

в

MedicalPlanet.ru
избранное по-медицине

ФТОРОТАН

Фармакологиялық әсері:

- Брадикардия
- АҚ төмендейді
- Тамырларға тікелей миотропты әсерді төмендетеді.
- Сілекей , бронхиалды және асқазан бездерінің секреторлық белсенділігін төмендетеді

Қолдануға көрсеткіштері

- Наркоздың хирургиялық кезеңін шақыру үшін
- Фторотанды бронхиалды астмамен ауыратын науқасқа қолдануға болады
- Фторотанды азот тотығымен бірге қолдануға болады

Жанама әсері:

- Жүрек аритмиясы
- гипосаливация
- лоқсу, құсу.

ГАЛОТАН

Наркозға арналған эфир

Наркотикалық белсенділігі айқын, наркотикалық кеңдігі жеткілікті, уыттылығы төмен.

Біріншілік саты - Анальгезиялық: аура сезімінің жойылуы, есте сақтау, естен тану, қозғалыстың бұзылуы көрініс береді. Ми қыртысының наркоздық заттарға сезімталдығымен сипатталады. Бұл кезде шағын операциялар (тіс жұлу, абсцестік ашылулар) жүргізуге болады.

Екіншілік саты – Қозу (10 – 20 мин): Бұл ОЖЖ ешқандай қатысы жоқ, ми қыртысы және қыртыс асты қабаттарының наркоздық заттарға сезімталдығымен сипатталады. Психомоторлық қозулар, естен тану, шартты рефлекс, тыныс алудың жиілеуі, тахикардия, АҚ өзгеруі көрініс береді.

Үшіншілік саты – хирургиялық : ми , жұлынжа нейроналды тежелу жүреді. сана – сезімі, ауру сезімі жоқ. Қарашық тарылған, пульс сирейді. Наркозды терең енгізгенде пульс өзгереді. Артериялық қысым өзгереді, жүрек аритмиясы байқалады, тыныс аздап тежеледі, қаңқа бұлшық еттерінің операцияға қолайлы релаксациясы байқалады.

-Үшінші сатыда операция жүргізіледі.

Төртіншілік саты – наркоздан айығу: Бірінші жұлын функциясын қалыпқа келтіру, миорелаксация жойылады. Содан кейін – қыртысасты қозу болуы мүмкін, ми қыртысы және естің қалыпқа келуі жүреді. Наркоздан айығу наркоздық депрессия деп аталады.

Жанама әсері: көп мөлшерде енгізсе ми, тамыр қозғалтқыш орталықтарының күрт төмендеуі агония, тыныстың төмендеуі, асфиксия, қарашықтар агония кезінде кеңейеді. Егер қажетті шараларды дер кезінде жүргізбесе науқас тыныс алу орталығы салданады, жүрек тоқтауынан өледі.

Ингаляциялық емес:

Ингаляциялық емес наркозды келесі тәсілдермен енгізеді:

-Күре тамыр арқылы

-Тері астына

-Бұлшықетке

-Тік ішекке

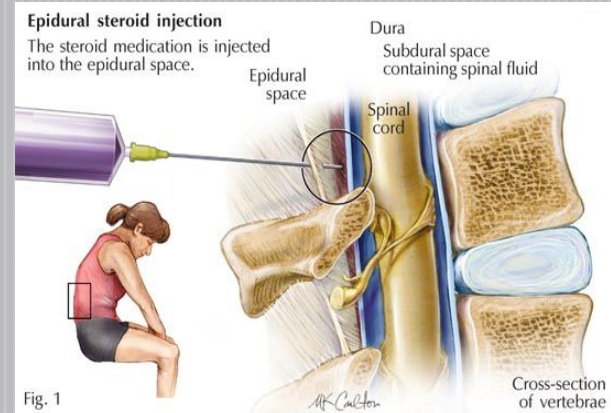
Әсер ету уақытына байланысты:

-Аз уақыт әсер ететіндер (10-15мин) пропанидид,кетамин.

-Орташа уақыт әсер ететіндер (20-40мин) гексобарбитат, тиопентал натрий.

-Узақ уақыт асер ететіндер (60-мин) нартий оксибутират.

Наркотикалық кеңдігі - ол заттың енгізілгендегі концентрациясы.

Кетамин – ұнтақ тәрізді зат, көк тамырға және бұлшық етке ерітінді ретінде енгізеді. Ауру сезімін басады, жеңіл ұйықтатқыш әсер көрсетеді. Әсері қысқа.

Фармакологиялық әсері:

- Қаңқа бұлшық еттері босаңсымайды, қол – аяқта еріксіз қозғалыстар байқалады.
- АҚ қысым, пульс жиілігі жоғарылайды.
- Гиперсаливация, көз іші қысымы аздап көтеріледі.

Қолдануға көрсеткіштер:

- АҚ төмен науқастарға өз тынысын сақтау үшін
- Жедел хирургияда эвакуация ретінде.
- Стоматологиялық, офтальмологиялық, оториноларингологиялық практикада.
- акушерлік практикада кесерево сеченияда

Жанама әсері:

Жағымсыз түстер көру, психомоторлық реакциялар, галлюцинация байқалады. АҚ жоғарылауы мүмкін.

- **Наркозға арналған заттарға қойылатын талаптар:**
- Оларды қолданғанда наркоз жылдам басталуы керек және мүмкіндігінше қозу кезеңсіз. Операцияға қажетті жағдай туғызатын наркоз жеткіктей терең болуы керек. Наркозға арналған заттарды қолдануда наркоздың тереңдігінің жақсы басқарылуы маңызды көрсеткіш болып саналады. Наркоздан шығу кезеңі жылдам жүруі тиіс және салдары болмауы керек. Бұл наркоздан кейінгі кезеңді жеңілдетеді.
- Наркозға арналған заттарды қолданғанда олар техникалық қауіпсіз болуы керек. Қойылатын талаптардың бірі препараттардың өрт жағынан қауіпсіздігі: олар жанбауы және атылмауы тиіс.

Жалпы наркоз:

- Миға тежегіш әсер көрсетеді.
- Барлық операция уақытында ес түссіз қалыпта болады.
- Есі тек бірнеше уақытта қалыпқа келеді.
- Наркоздан кейін жөтел және бас ауру көрініс береді.

Жергілікті

анестезия:

- Жүрек аритмиясы, гипоксия
- Операция уақытында есін біліп жатады.
- Кішкене уақытта есін жинайды.
- Операциядан кейін бас ауруы және арқа тұсында ауру сезімінің болуы байқалады.

Пайдаланылган әдебиеттер:

http://bone-surgery.ru/view/mestnoe_obezbolivanie_v_stomatologii_neinekci_onnye_metody_obezbolivaniya/

- 1)Д. А. Харкевич «Фармакология»2004ж
- 2)М. Д. Машковский «Лекарственные средства»